

Ghid privind măsuri de sprijin pentru consumatorii vulnerabili de energie

Informații pe scurt

CUPRINS

1. Introducere	3
2. Cardul de energie	4
3. Ajutoare de încălzire	6
4. Măsuri de plafonare	7
5. Măsuri de eficiență energetică	8
6. Întrebări frecvente	9
7. Lista de referințe	10
8. Echipa de elaborare a FEL România	11

1. Introducere

Future Energy Leaders România (FEL România) este programul de tineret al Comitetul Național Român al Consiliului Mondial al Energiei (CNR-CME) și face parte din rețeaua globală a Future Energy Leaders, dezvoltată de World Energy Council.

Sărăcia energetică

Ne aflăm în plină iarnă cu temperaturi scăzute care au condus la un consum energetic crescut în fiecare gospodărie. Din păcate prețurile sunt și acestea ridicate, devenind astfel un impediment financiar de plată a facturilor în special pentru persoanele vulnerabile, fapt ce evidențiază și mai mult fenomenul sărăciei energetice din România.

Prin **sărăcie energetică** înțelegem **lipsa accesului unei gospodării la servicii energetice esențiale**, acolo unde astfel de servicii asigură niveluri de bază și standarde decente de trai și de sănătate, inclusiv servicii adecvate de încălzire, apă caldă, răcire și iluminat, precum și energia necesară pentru funcționarea aparatelor electrice, în contextul național relevant, al politicii sociale naționale existente și al altor politici naționale relevante, lipsă cauzată de o combinație de factori, printre care se numără cel puțin inaccesibilitatea prețurilor, insuficiența venitului disponibil, cheltuielile ridicate cu energia, precum și eficiența energetică scăzută a locuințelor¹.

Ponderea sărăciei energetice se evaluează prin raportare la:

- (a) incapacitatea de a încălzi suficient de bine locuința
- (b) restanțele la facturile pentru utilități
- (c) populația totală care trăiește într-o locuință cu acoperiș spart, cu pereți, podele sau fundație cu igrasie sau cu ferestre sau podele putrezite
- (d) rata riscului de sărăcie

Potrivit Art. 3 din Legea nr. 226/2021 privind stabilirea măsurilor de protecție socială pentru consumatorul vulnerabil de energie

(1) În sensul prezentei legi, termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații:

a) **consumator vulnerabil de energie**, denumit în continuare consumator vulnerabil - persoana singură/familia care, din motive de sănătate, vârstă, venituri insuficiente sau izolare față de sursele de energie, necesită măsuri de protecție socială și servicii suplimentare pentru a-și asigura cel puțin nevoile energetice minimale.

¹ Art. 2 pct. 52 din DIRECTIVA (UE) 2023/1791 A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI din 13 septembrie 2023 privind eficiența energetică și de modificare a Regulamentului (UE) 2023/955 (reformare)

Numărul gospodăriilor din România care alocă peste 10% din cheltuieli plății facturilor la energie este de 33,3%². Fenomenul sărăciei energetice nu este specific doar cetățenilor vulnerabili, ci afectează tot mai mult clasa de mijloc. Astfel, în 2022, 21% dintre gospodăriile din România s-au aflat în situația de a cădea sub pragul sărăciei după plata facturilor la energie³, dublu față de nivelul din 2021 și 2020 de 10,5% și mult peste nivelul din 2019, când era de 7,8%.

Pentru a veni în ajutorul celor afectați de sărăcie energetică, statul român a implementat o serie de mecanisme ce permit românilor vulnerabili să depășească dificultățile la plata facturilor de energie.

Ghidul măsurilor de sprijin pentru consumatorii de energie are ca scop detalierea schemelor de sprijin destinate persoanele afectate de sărăcia energetică dar și ce măsuri au luat decidenții pe baza ultimilor schimbări de temperatură în special cu lovitura ciclonului.

2. Cardul de energie

Ce este cardul de energie ? Cardul de energie este o formă de sprijin temporară acordată de statul român prin Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene unor categorii de cetățeni români vulnerabili.

Care este valoarea sprijinului acordat ? Valoarea de 1.400 de lei acordată în două tranșe a câte 700 de lei în februarie 2023 și septembrie 2023.

Valabilitatea cardului de energie ? Sumele alocate pe Cardul de energie trebuie utilizate până la data de **31 martie 2024**. După această dată sumele vor deveni inutilizabile, fără posibilitatea recuperării acestora.

Fig.1. Exemplu - cardul de energie

Cine beneficiază de cardul de energie ? Cardul de energie este destinat persoanelor din categoriile vulnerabile expres menționate de lege (OUG 166/2022):

- pensionari cu o vârstă egală sau mai mare de 60 de ani și cu venituri lunare realizate mai mici sau egale cu 2.000 lei
- pensionarii cu pensie de invaliditate, indiferent de vârstă și ale căror venituri lunare realizate sunt mai mici sau egale cu 2.000 lei
- persoanele încadrate în grad de handicap grav, accentuat sau mediu, ale căror venituri proprii lunare realizate sunt mai mici sau egale cu 2.000 lei

² <https://saracie-energetica.ro/saracie-energetica-in-romania-din-perspectiva-datelor/>

³ Potrivit indicatorului LIHC (Low Income, High Cost) - <https://saracie-energetica.ro/orse-saracia-energetica-afecteaza-jumatate-dintre-gospodariile-din-romania/>

- familiile beneficiare de alocație pentru susținerea familiei
- familiile și persoanele singure care au stabilit dreptul la ajutorul social

Cum se stabilesc veniturile ? La calculul veniturilor se ține cont de:

- venitul din pensii (publice, sectoriale, speciale)
- venituri din activități independente (PFA, profesii liberale)
- venituri din indemnizația socială pentru pensionari
- venituri din drepturi de proprietate intelectuală (publicarea articolelor, cărților etc)
- venituri din salarii și asimilate salariilor
- venituri din cedarea folosinței bunurilor (sumele obținute din închiriere, arendă etc)
- venituri din investiții (dividende)
- venituri din activități agricole, silvicultură și piscicultură
- venituri din premii și jocuri de noroc
- venituri din alte surse

Spre exemplu, dacă venitul lunar al unui pensionar este format din 1800 lei din pensie la care se adaugă 500 lei din arendarea unui teren, atunci venitul acestuia va fi de 2300 lei, motiv pentru care acesta nu mai este eligibil pentru sprijinul acordat prin Cardul de energie.

Cum pot utiliza cardul de energie? Sumele încărcate pe Cardul de energiei pot fi utilizate după cum urmează:

- pentru achitarea datoriei curente și/sau restante față de furnizorii de energie electrică/gaze naturale
- energie termică furnizată în regim centralizat
- butelie/ butan
- lemn de foc, rumeguș, cărbune, păcură, peleți, brichete, combustibili lichizi sau solizi și orice alte materiale de încălzire care pot fi utilizate la încălzirea locuințelor, în regim propriu sau în regim centralizat.

Plățile din sumele alocate pe **cardul de energie** se fac prin servicii de mandat poștal prin una din următoarele modalități:

- Direct la poștaș de care aparține beneficiarul cardului
- Direct la oficiul poștal în raza căruia își are domiciliul beneficiarul
- Online, accesând aplicația de pe site-ul Poștei Române - <https://www.posta-romana.ro/sprijin-pentru-romania.html> la fiecare plată se poate vizualiza soldul rămas beneficiarului

Este important de reținut că **nu se poate realiza plata în avans** a facturilor utilizând cardul de energie.

Nu se pot achita cu cardul de energie **penalitățile sau daunele interese** pentru plata cu întârziere a facturilor și **nici facturile altei persoane** decât beneficiarul ajutorul.

Care sunt acte necesare pentru plată?

- Cardul de energie (primit prin Poșta Română)
- Actul de identitate al beneficiarului (sau document de împuternicire și actul de identitate al împuternicitului)
- Factura (curentă sau restantă) ori alt document justificativ (înștiințare de plată din partea furnizorului sau certificat de validare a datoriei din partea asociației de proprietari/locatari, în cazul plății încălzirii în sistem centralizat de termoficare).

Dacă beneficiarul are alt domiciliu decât cel scris pe cardul de energie, sunt necesare contractul de furnizare a energiei la domiciliul declarat și o declarație pe proprie răspundere a beneficiarului, că utilizează ajutorul pentru domiciliul la care locuiește.

Fig.2. Parcursul plății

3. Ajutoare de încălzire

Începând cu **luna octombrie 2023**, se pot solicita ajutoarele de încălzire acordate de Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială, pentru sezonul 2023-2024.

Persoanele cu venituri mici mai beneficiază și de un supliment pentru energie care se acordă în perioada 1 noiembrie 2023 – 31 octombrie 2024. Ajutorul pentru încălzirea locuinței se acordă în baza dispoziției de primar și se adresează familiei sau persoanei singure care nu are alte proprietăți sau bunuri, așa cum sunt prevăzute în cerere, și, care obține un venit mediu net lunar de până la **1386 lei/persoană** în cazul familiei și până la **2053 lei**, în cazul persoanei singure.

Astfel, valoarea de referință este:

- 250 lei/lună – pentru gaze naturale
- 500 lei/lună – pentru energie electrică
- 320 lei/lună – pentru combustibili solizi și/sau petrolieri

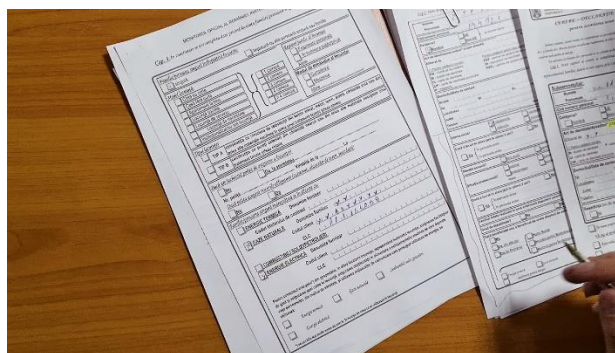

Fig.3. Cerere-declarație pe propria răspundere

Veniturile bănești se vor cumula cu alte tipuri de venituri materiale. Prin urmare, la completarea cererii, titularul ajutorului are obligația de a transmite corect toate informațiile solicitate privind componența familiei, veniturile membrilor acesteia, precum și bunurile mobile și imobile deținute.

Fig.4. Ajutor pentru încălzire

Pentru a obține acest ajutor se va completa o declarație pe propria răspundere cu mențiunea veniturilor și cumulul cu alte venituri, care se va depune la sediul primăriei localității / municipiului / sediile Serviciilor de Asistență Socială, pe raza căreia se află locuința.

4. Măsuri de plafonare

Clienții casnici beneficiază de plafonarea prețurilor la energie electrică și gaze naturale, prin măsurile de sprijin prevăzute de OUG nr. 27/2022, modificată și completată prin Legea nr. 357/2022, prin OUG nr. 119/ 2022 și prin Legea nr. 206/ 2023.

Prețul plafonat de gaze naturale pentru clienții casnici este de maximum 0,31 lei/kWh (TVA inclus). Acest lucru înseamnă că furnizorul tău nu va putea depăși această valoare atunci când îți va emite facturile de gaze naturale. Prețul se va aplica pentru toți clienții de gaze naturale, indiferent de consumul acestora, până la data de 31 martie 2025.

În perioada 1 ianuarie 2023 – 31 martie 2025, clienții finali casnici de **energie electrică** vor beneficia de următoarele **prețuri finale facturate plafonate**:

1. maximum 0,68 lei/kWh (TVA inclus) pentru consumul realizat lunar în perioada 1 ianuarie 2023 – 31 martie 2025 de către următoarele categorii de clienți:
 - a. Clienții casnici al căror consum lunar este cuprins între 0 și 100 kWh inclusiv.
 - b. Clienții casnici la al căror loc de consum locuiesc persoane care utilizează dispozitive, aparate sau echipamente medicale alimentate electric, necesare efectuării tratamentelor medicale.
 - c. Clienții casnici care au în întreținere cel puțin 3 copii cu vârsta de până în 18 ani. Limita de vârstă se prelungește până la 26 de ani în cazul în care copilul major urmează o formă de învățământ.
 - d. Clienții casnici familii monoparentale, care au în întreținere cel puțin un copil cu vârsta de până în 18 ani. Limita de vârstă se prelungește până la 26 de ani în cazul în care copilul major urmează o formă de învățământ.

Pentru clienții casnici menționați la punctul (b), prețul final facturat plafonat se va aplica doar în baza confirmării de la medicul specialist și a unei cereri depuse la furnizor: model cerere. Pentru luna ianuarie 2023, în locul confirmării medicale poate fi depusă și o declarație pe proprie răspundere.

Pentru clienții casnici menționați la punctele (c) și (d), prețul final facturat plafonat se va aplica doar în baza completării și transmiterii unei cereri și unei declarații pe proprie răspundere: model cerere și declarație pe proprie răspundere.

Pentru categoriile de clienți de la punctele (b), (c) și (d), prețul final plafonat se va aplica începând cu data de întâi a lunii următoare celei în care s-au depus documentele menționate mai sus. În plus, dacă aceste categorii de clienți utilizează locul de consum în calitate de chiriași, va fi necesară și transmiterea unei copii după contractul de închiriere.

2. maximum 0,80 lei/kWh (TVA inclus) pentru consumul realizat lunar în perioada 1 ianuarie 2023 – 31 martie 2025 de către clienții casnici al căror consum lunar la locul de consum este cuprins între 100,01 și 255 kWh. Consumul de energie electrică cuprins între 255 și 300 kWh/lună se facturează la prețul de maximum 1,3 lei/kWh, cu TVA inclus, iar în cazul în care consumul depășește 300 kWh/lună întreg consumul se facturează la prețul de maximum 1,3 lei/kWh.

5. Măsuri de eficiență energetică

Suplimentar față de măsurile de sprijin destinate consumatorilor vulnerabili, esențială pentru depășirea sărăciei energetice în timp și pregătirea locuințelor pentru un nou sezon de iarnă, este adoptarea unor măsuri de eficiență energetică, cum ar fi, spre exemplu: conservarea căldurii din interiorul unei locuințe sau construcții prin izolare termică, înlocuirea parchetului și a geamurilor cât mai etanșe energetic, dar și alte metode.

Un consumator eficient energetic utilizează mai puține resurse (electricitate, căldura sau apa), obținând aceleași beneficii. Eficiența energetică este cheia bunăstării consumatorilor și a mediului înconjurător.

Sprijinul acordat de stat cetățenilor afectați de sărăcie energetică nu poate rezolva cauzele structurale ale acesteia, cum ar fi⁴:

- lipsa veniturilor suficiente
- ineficiența energetică
- șomaj
- lipsa politicilor publice adecvate

În combaterea cauzelor sărăciei energetice, o armă puternică este eficiența energetică. Prin *eficiență energetică* înțelegem utilizarea rațională și eficientă a energiei, evitând risipa și reducând consumul inutil. Astfel, un consum eficient al energiei presupune obținerea

⁴ <https://zbr.com.mx/ro/sin-categoria-es/care-sunt-cauzele-saraciei-energetice/547545/#gsc.tab=0>

acelorași beneficii (iluminare, încălzire, funcționare de instalații etc.) utilizând cea mai mică cantitate de energie posibilă, adică ”a obține mult cu puțin”.

Prin cele mai accesibile măsuri de eficiență energetică, care pot fi implementate fără eforturi considerabile, care însă au un impact major se numără:

💡 **Achiziția de echipamente electrice cu performanțe superioare** (frigider, televizor etc.) - electrocasnice marcate cu eficiență energetică crescută (clasele A+ până la A+++ pot înregistra un consum de energie cu mult redus, față de aparate din aceeași gamă, dar din clase energetice inferioare.

Înlocuirea electrocasnicelor vechi cu unele mai performante se poate face cu ajutorul programului ”Rabla pentru electrocasnice”.

💡 **Înlocuirea becurilor incandescente cu LED** – care consumă cu aproximativ 60% mai puțină energie decât becurile incandescente.

💡 **Izolare termică** - a pereților, a ușilor și a ferestrelor, în măsura în care este posibil, are rolul de a menține confortul termic fără a apela la un consum ridicat de energie pentru încălzire.

6. Întrebări frecvente

A. Întrebări frecvente referitoare la Cardul de energie:

1. Unde pot suna în caz de nelămuriri? Ce informații pot obține?

Răspuns: Pentru orice informații în legătură cu sprijinul pentru compensarea prețului la energie se poate apela serviciul de Call Center care funcționează în cadrul C.N. Poșta Română, la numărul de telefon 031/9966.

2. Ce fac în cazul în care Cardul de energie a fost pierdut / furat sau deteriorat?

Răspuns: În aceste situații Cardul de energie va fi reemis de Poșta Română în termen de 10 zile de la data solicitării beneficiarului. În acest scop beneficiarul are obligația să depună o declarație pe propria răspundere privind pierderea, furtul sau deteriorarea cardului energetic și să achite tarifele de emiterie, tipărire și distribuire.

3. Cum pot deconta facturile pentru cumpărarea lemnului de foc pe care le-am achitat în numerar?

Răspuns: Facturile pentru lemne de foc care au fost cumpărate începând cu luna august 2022 pot fi decontate în numerar de la poștași sau de la oficiile poștale pe baza documentelor doveditoare, respectiv factură și chitanță/ordin de plată pentru achitarea acestora/etc. Documentele justificative care însoțesc factura/documentul de plată sunt cardul de energie și actul de identitate în original. Dacă facturile/documentele de plată nu mai există se acceptă duplicat după acestea. Duplicatul facturii de energie și a documentelor de plată se eliberează de către furnizorul de material lemnos.

4. Pot retrage numerar de pe carduri?

Răspuns: Nu există această posibilitate. Scopul exclusiv pentru care pot fi acordate cardurile este pentru achitarea facturilor la energie. Cardul nu poate fi vândut ori donat. Orice încercare de vânzare anulează cardul și atrage o amendă contravențională între 42.000-60.000 lei. Plata altor produse/servicii decât cele pentru care este destinat cardul se pedepsește cu amendă contravențională între 4.500-6.000 lei.

5. Ce este ancheta socială și în ce situație este necesară?

Răspuns: Pot fi situații în care la un loc de consum sunt luate în calcul veniturile unei persoane care nu mai locuiește acolo (dar figurează așa în acte) și nici nu se poate face radierea acestor colocatari de la adresa de domiciliu. În acest caz, potențialul beneficiar poate să solicite o anchetă socială la primărie, care să stabilească numărul și persoanele care locuiesc în fapt la locul de consum. Rezultatul se transmite la Poștă, iar ulterior se actualizează lista.

B. Întrebări frecvente referitoare la ajutoarele de încălzire:

1. Cine te poate ajuta să completezi formularul?

Răspuns: Asistentul social din cadrul primăriei
Terverde: 0800.86.86.22.

7. Lista de referințe

- www.mfe.gov.ro
- www.mmuncii.ro
- www.saracia-energetic.ro
- www.posta-romana.ro/
- <https://despre-energie.ro/>
- OUG nr. 27/2022
- Legea nr. 357/2022
- OUG nr. 119/ 2022
- Legea nr. 206/ 2023
- Art. 3. - Legea nr. 226/2021, alin (1), pct a.

8. Echipa de elaborare a FEL România

Luminița Ioana Vlaicu

Inginer în Sisteme de Energii Regenerabile, Expert Fonduri Europene și Doctorand în Inginerie și Management.

În prezent Specialist Managementul Proiectelor în cadrul companiei DEER România.

Daniela Goreacii

Avocat cu o experiență profesională de peste 6 ani, dobândită în litigii administrative și din domeniul energiei.

Focusul practicii ei constă în reprezentarea unor importanți furnizori și distribuitori de energie electrică și gaze naturale în dosare ce au ca obiect actele administrative emise de Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei.

Eduard Lunčan

Specialist Experiența Clientului în cadrul companiei E.ON România din 2021, focusat pe educarea și pe îmbunătățirea interacțiunilor cu clienții.

